

Problémy archivácie pôvodných elektronických časopisov

Beáta KATRINCOVÁ – Iveta LACKOVÁ

Univerzitná knižnica v Bratislave, Bratislava

Beata.Katrincova@ulib.sk

Iveta.Lackova@ulib.sk

INFORUM 2018: 24. ročník konferencie o profesionálnych informačných zdrojích

Praha, 29. – 30. 5. 2018

Abstrakt

Základy archivácie pôvodných elektronických časopisov na Slovensku sa položili v roku 2015 počas realizácie projektu – Digitálne pramene – webharvesting a archivácia e-Born obsahu. Cieľom projektu bol popri archivácii webu aj rozvoj metód a pracovných postupov archivácie e-časopisov, ktorá je aktuálna v kontexte úvah o novele Zákona o povinnom výtlačku. Súčasný zákon tieto typy dokumentov nepokrýva, ich podiel na publikačnom spektre však významne narastá. Politika zberu e-Born titulov sa opiera o identifikáciu ISSN, ktorá je hlavným kritériom na zaradenie do archívu. Zdrojom titulov na archiváciu je Národná databáza ISSN. V spolupráci s Národnou agentúrou ISSN sa skúma tiež typológia elektronických časopisov pre potreby ich uloženia v archíve.

Tituly e-časopisov titulov majú rôznorodú štruktúru a rôzne publikačné formáty. Od toho sa odvíja spôsob ich ukladania do archívu. E-časopisy sa archivujú v prostredí Modulu na správu žiadostí, zmlúv a archivovaných elektronických publikácií, ktorý je súčasťou informačného systému DIP e-Born. Správu vykonáva kurátor e-Born titulov prostredníctvom interného portálu. E-časopisy sa ukladajú v Archíve e-Born. Súbežne s praxou sa rozvíja metodika práce s časopismi určenými na archiváciu. Pracuje sa s titulmi prístupnými na základe licencií CC a s titulmi, na ktoré je potrebné uzatvárať licenčné zmluvy.

Verejný portál systému DIP E-Born slúži na sprístupňovanie archívu a komunikáciu s vydavateľmi a odbornou komunitou. Systém podporuje navrhovanie nových titulov a samoobslužné vkladanie dokumentov na archiváciu. V prezentácii poskytujeme prehľad prepojenia a súvislostí Archívu e-Born a Národnej databázy ISSN, ktorými sú najmä: tvorba Katalógu e-Born titulov a možnosť vyhľadávania archivovaných titulov v databáze ISSN.

Abstract:

The basics of archiving original electronic journals (Born Digital) in Slovakia were laid in 2015 during the realization of the project – Digital Resources – Web harvesting and E-Born Content Archiving.

The aim of the project was, in addition to web archiving, the development of e-journals archiving methods and workflows, which is current in the context of consideration of the amendment to the Legal Deposit Act. The Act does not cover these types of documents, but their share in the publishing spectrum is growing significantly. The policy of collecting the e-Born titles is based on the ISSN identification, which is a main criterion for inclusion in the archive. The source of titles for archiving is the National ISSN Database. Typology of electronic journals is examined for archiving purposes in cooperation with the ISSN National Centre.

Titles of e-journals have diverse structure and various publication formats. This explains the way they are stored in the archive. E-journals are archived in the Module for Managing Applications, Contracts and Archived Electronic Publications, which is a part of the Digital Resources Information System (DIP e-Born). E-Born curator performs the message via an internal portal. E-journals are stored in the e-Born Archive. Methodology of work with e-journals designed for archiving is being developed simultaneously

with the practice. This includes workflows of titles available under CC licenses and titles for which license agreements are required.

The Public Portal of DIP E-Born serves to make titles available and to communicate with publishers and the professional community. The system supports designing new titles and self-service for publishers. In the presentation, we provide an overview of links and connections between the E-Born Archive and the National ISSN Database, which include, in particular, the creation of e-Born titles and the possibility to search the archived titles in the ISSN National Database.

Úvod

Registráciou pôvodných elektronických časopisov (Born Digital, elektronické seriály, e-Born seriály) sa na Slovensku zaoberáme už od roku 1999. Národná agentúra ISSN uvedené zdroje identifikuje takmer dve desaťročia (počiatky ich registrácie v systéme ISSN na Slovensku spadajú do roku 1999), ale na rozdiel od tlačenej publikácií a publikácií na CD-ROM sa neuchovávali; nevzťahoval sa na ne zákon o povinných výtlačkoch. Neexistencia systematického archivovania a ochrany týchto publikácií spôsobila, že viaceré tituly sa po ich ukončení nenávratne stratili. K dňu 30.4.2018 bolo zaregistrovaných v databáze ISSN 1142 titulov online, z toho 918 vychádza, 224 nevychádza.

Projekt Digitálne pramene – webharvesting a archivácia e-Born obsahu

Hoci je existencia pôvodných elektronických časopisov zrejmá už dlhý čas a fakt, že sú súčasťou národného dokumentárneho dedičstva je nepopierateľný, boli tieto publikácie dlho ohrozené úplnou stratou a zmiznutím z internetu bez stopy, pretože sa nearchivovali. Z dôvodu potreby ich ochrany a uchovania pre budúce generácie boli tieto publikácie zaradené do projektu „Digitálne pramene – webharvesting a archivácia e-Born obsahu“, ktorý sa realizoval v roku 2015 a venovala sa im osobitná pozornosť. Riešenie projektu zabezpečovalo oddelenie DDP vytvorené v roku 2015.¹ Oddelenie DDP UKB od začiatku spolupracuje s oddelením Národná agentúra ISSN. Akvizícia titulov pre archív sa opiera o identifikáciu ISSN, ktorá je hlavným kritériom na zaradenie titulov elektronických časopisov do archívu. Počas projektu sa spracovala analýza metadát pre potreby budúceho katalógu elektronických e-Born časopisov a v rámci spolupráce s NAISSN sa vytvoril pomocný katalóg v systéme INVENIO, do ktorého sa exportujú záznamy elektronických časopisov vo formáte MARC 21. Katalóg slúži na preberanie bibliografických údajov o tituloch elektronických časopisov s prideleným ISSN pre tvorbu katalógu titulov v Internom portáli systému Digitálne pramene (DIP).

Archivácia pôvodných elektronických časopisov a legislatíva

Archivácia e-Born titulov časopisov, ktoré sa publikujú výlučne online, t. j. nemajú tlačenej verziu, nemá zatiaľ na Slovensku oporu v legislatíve. Absentuje zreteľná formulácia v Zákone o povinných výtlačkoch, kde sa síce v paragrafe 3, písm. b) hovorí o povinnosti odvádzať periodické publikácie aj v elektronickej forme, ak boli v tejto forme pôvodne vydané, ale zákon bližšie podrobnosti neupravuje. Uvedenú formuláciu „pôvodne vydané“ tituly preto sotva možno vzťahovať na elektronické časopisy šírené on-line.

Knižničný zákon definuje elektronický informačný zdroj, ktorý sa sprístupňuje prostredníctvom internetu, uchovávanie a ochranu týchto typov publikácií však tiež nerieši. V paragrafe 2 ods. 4 sa uvádza „Elektronický informačný zdroj je súbor elektronicke uchovávaných bibliografických záznamov alebo obsahov elektronických dokumentov vrátane ich úplných textov, obrázkov a zvukov so spoločným používateľským rozhraním a softvérom na vyhľadávanie a manipuláciu s údajmi. Sprístupňovanie elektronického informačného zdroja sa realizuje prostredníctvom internetu.“

Pre účely archivácie titulov elektronických časopisov sa možno oprieť o znenie Autorského zákona týkajúce sa voľnej licencie (§ 76). Týmto spôsobom sa archivujú a sprístupňujú diela - elektronické časopisy, šírené online prostredníctvom internetu a sprístupňované prostredníctvom licencií Creative Commons. Ide o OA (Open Access) tituly, ktorých identifikácia sa vykonáva v národnej databáze ISSN

---

¹ Oddelenie DDP (Depozit digitálnych prameňov) a oddelenie NA ISSN tvoria odbor UKB – NA ISSN a DDP

zapísaním identifikátorov pre Adresár ROAD (road.issn.org) v záznamoch časopisov.² Na ostatné elektronické časopisy sa uzatvára zmluva o Poskytovaní elektronických online prameňov <https://www.webdepozit.sk/system-dip/dokumenty/>.

Typy elektronických časopisov pre potreby archivácie

Pre potreby archivácie členíme tituly elektronických časopisov na:

a) pôvodné elektronické časopisy, t.j. časopisy, ktoré existujú výlučne v elektronickej podobe, teda nemajú tlačенú verziu,

b) elektronické časopisy publikované v oboch verziách, t. j. tlačenej aj elektronickej.

Oddelenie DDP UKB sa v prvej etape archivácie e-Born prameňov zameriava na pôvodné elektronické časopisy, t. j. také, ktoré existujú len v jedinej forme, a to online. Z celkového počtu 1142-tich vychádzajúcich titulov je 437 publikovaných výlučne online a 705 takých, ktoré existujú v oboch verziách.³ V ďalšej etape plánujeme uložiť do archívu aj tituly, ktoré sú publikované v oboch podobách, v tlačenej aj elektronickej. Priebežne zaraďujeme do archívu aj tituly, ktoré už nie sú na internete aktualizované, t.j. vydavateľ ukončil ich publikovanie a hrozí ich definitívna strata.

Tituly e-Born časopisov majú rôznorodú štruktúru, od nej sa odvíja spôsob ich ukladania do archívu. Podľa spôsobu publikovania elektronických časopisov sme zatriedili tituly elektronických časopisov do troch skupín:

1. tituly, ktorých jednotlivé čísla sú uverejňované v samostatných PDF-súboroch,
2. tituly, ktorých čísla pozostávajú z jednotlivých článkov, pričom každý tvorí samostatný PDF súbor,
3. tituly publikované v podobe aktualizovaných webových stránok.

K prvému typu patria elektronické časopisy, ktoré majú celé čísla spracované v PDF formáte. Pri ich archivácii sa postupuje tak, že sa jednotlivé čísla vo formáte PDF ukladajú do archívu DIP – buď ich ukladá kurátor alebo sám vydavateľ. Príkladom takéhoto typu je časopis Nová filologická revue ISSN 1338-0583. Jedná sa o najjednoduchší typ z hľadiska štruktúry e-Born seriálu, i napriek tomu sa pri jeho ukladaní do archívu DIP a LTP archívu CDA vyskytli viaceré problémy. Každý vkladajúci súbor totiž prechádza pred archiváciou antivírovou kontrolou a pri samotnej archivácii aj formátovou validáciou. Formátovým validátorom používaným v DDP - JHOVE modul pre PDF verzia 1.16 nám spočiatku neprechádzala väčšina PDF verzií a to: 1.5, 1.6, 1.7, bez problémov prechádzali PDF súbory verzie 1.4. Tento problém sa odstránil nasadením vyššej verzie JHOVE s PDF-hul verziou 1.18, ktorá sa používa aj v CDA. Vyskytli sa tiež prípady nevalidných súborov, ktoré bolo treba konvertovať na validné súbory a prípady zabezpečených súborov, pri ktorých bolo treba žiadať od vydavateľov heslá.

Druhým typom sú e-Born časopisy, ktorých čísla pozostávajú z jednotlivých článkov, z ktorých každý je publikovaný v samostatnom PDF súbore. Ako príklad uvádzame titul Acta Technologia ISSN 2453-675X, ktorý vydavateľ sprístupňuje pod licenciou Creative Commons (CC-By-Nc). Kurátor si v tomto prípade najprv stiahne a uloží všetky články daného čísla a následne z nich vytvorí pomocou aplikácie Adobe Acrobat Pro Professional jeden súbor – jedno číslo.

Pri treťom type, t. j. publikáciách vo forme aktualizovaných webových stránok sa ukladanie do archívu zabezpečuje harvestovaním, t. j. rovnako, ako pri archivácii webových sídel. Príkladom je titul Opera Slovakia ISSN 2453-6490. Vklady titulov typu aktualizovanej webovej stránky sa realizujú v spolupráci s kurátorom webových stránok. E-Born kurátor vyhľadá po kontrole zberu daný titul v katalógu titulov a vykoná vklad čísla. Z dátumu vydania vyplní len rok a mesiac, v ktorom sa realizoval zber domény, keďže neexistujú čísla, ale titul sa dopĺňa prostredníctvom aktualizácií. V týchto prípadoch sa nearchivuje PDF súbor, ale obsah konkrétneho zberu e-Born titulu (URL adresy) – WARC súbor.

---

² Identifikačné kódy pre OA tituly sú OA-J (journals), OA-C (conferences), OA-R (repositories), OA-B (blogs)

³ Údaj z Národnej databázy ISSN zo dňa 30. 4. 2018

Archivácia e-Born titulov v systéme DIP

Tituly elektronických časopisov sa do archívu dostávajú dvomi spôsobmi. Prvým je identifikácia online prameňov, ktoré nemajú tlačene verzie; realizuje sa prostredníctvom Národnej agentúry ISSN. E-Born kurátor dostáva zoznam titulov, ktorý postupne analyzuje a rozdeľuje tituly do skupín podľa toho, či sa jedná o titul prístupný pod licenciou Creative Commons alebo o tituly, na ktoré je potrebné uzavrieť licenčnú zmluvu s vydavateľom. Druhým spôsobom je vyplnenie formulárov na stránke verejného portálu www.webdepozit.sk, a to formulára: Návrh na archiváciu titulu alebo formulára Registrácia subjektu a návrh titulu na archiváciu. Po ich odoslaní sú v internom prostredí systému DIP automaticky založené žiadosti o archiváciu. Kurátor dostáva o každej odoslanej žiadosti e-mailovú notifikáciu. Otvorením detailu žiadosti (URL link) sa dostane na konkrétnu žiadosť v internom prostredí DIP. Kurátor žiadosť posúdi, spracuje a notifikuje navrhovateľa o stave jeho žiadosti/návrhu. Pri spracovaní každej žiadosti sa preveruje:

- či titul ešte nie je archivovaný,
- či má titul zapísaný identifikátor ROAD (MARC 21 pole 856) v zázname ISSN, ktorým sa identifikujú OA tituly - tituly zverejnené na základe licencie Creative Commons.

Ak sa jedná o OA titul, kurátor ho archivuje a o archivácii informuje vydavateľa; ak titul nie je prístupný prostredníctvom licencie Creative Commons, kurátor kontaktuje vydavateľa a v prípade jeho súhlasu sa s ním uzatvára licenčná zmluva. Po podpísaní licenčnej zmluvy kurátor realizuje nasledovné kroky:

- kontrola existencie subjektu v katalógu; ak sa daný subjekt v katalógu nenachádza, kurátor založí nový subjekt
- založenie nového subjektu
- priradenie subjektu k žiadosti
- vytvorenie používateľského účtu – (platí v prípade, že žiadosť obsahuje aj „Údaje na založenie používateľského účtu“. Vytvorí sa používateľský účet v LDAP prostredí a odošle sa mailová notifikácia o používateľskom účte s menom a heslom
- priradenie používateľa k subjektu
- založenie zmluvy
- založenie nového titulu
- formátová validácia – kurátor vykonáva osobitnú formátovú validáciu pred samotnou archiváciou kvôli problémom s validáciou rôznych typov PDF formátov a ich verzii
- archivácia jednotlivých čísel časopisu

E-časopisy sa archivujú v prostredí **Modulu na správu žiadostí, zmlúv a archivovaných elektronických publikácií**, ktorý je súčasťou informačného systému DIP e-Born. Správu vykonáva kurátor e-Born titulov prostredníctvom interného portálu. Kurátor e-Born titulov spravuje, riadi a realizuje archiváciu e-Born titulov. ⁴E-Born kurátor spracováva návrhy e-Born titulov na archiváciu, preveruje dostupnosť a aktuálnosť titulov, komunikuje s vydavateľmi ohľadom archivácie a sprístupňovaní titulov; v prípade aktualizovaných webových stránok kurátor plánuje a realizuje zber stránok. Spravuje Žiadosti, Subjekty, Zmluvy a Katalóg titulov, pre ktoré buduje v Internom portáli DIP katalógové záznamy.

Hlavné súčasti IS DIP - e-Born:

I. Administrácia katalógov žiadostí, subjektov, zmlúv

a) Spravovanie katalógu žiadostí

E-Born kurátor spravuje 3 typy žiadostí:

1. Návrh diela- seriálu/monografie na archiváciu

<https://portal.webdepozit.sk/webapp-portal/application/eborn-suggest>

2. Registrácia subjektu a návrh titulu na archiváciu

<https://portal.webdepozit.sk/webapp-portal/application/subject>

3. Žiadosť o založenie nového titulu

Žiadosti sú prístupné cez verejný portál webdepozit www.webdepozit.sk; prvé dve sú voľne dostupné, tretia je dostupná pre zaregistrovaný subjekt. Pre každú žiadosť sa v systéme vygeneruje ID ako jej

---

⁴ Systém slúži na správu e-Born seriálov a e-Born monografií ,avšak tento príspevok sa venuje len archivácii e-Born seriálov

vlastný a unikátny identifikátor. ID žiadosti zároveň slúži na prepojenie Subjektu s konkrétnou žiadosťou.

b) Spravovanie Katalógu subjektov

Katalóg subjektov slúži na evidenciu oslovených inštitúcií. Subjektom sa rozumie organizácia, inštitúcia, právnická alebo fyzická osoba, ktorá sa eviduje ako autorita. Založenie subjektu v IS DIP e-Born vychádza z procesu spracovania formulára Registrácia subjektu a návrh titulu na archiváciu. Detail subjektu poskytuje kurátorovi prehľad o všetkých zmluvách patriacich danému subjektu (aktívne aj ukončené).

c) Spravovanie Katalógu zmlúv

Zmluva definuje podmienky archivácie a spôsob zverejňovania archivovaného obsahu a ako taká je potrebná pre vklad čísla k danému titulu. V IS DIP sa zakladá a spravuje iba licenčná zmluva, t. j. Zmluva o poskytovaní elektronických online prameňov. V licenčnej zmluve vyberá vydavateľ pri definovaní prístupu k obsahu archivovaných prameňov z nasledovných možností:

- voľný prístup vrátane prístupu prostredníctvom portálu
- lokálny prístup v priestoroch knižnice
- bez prístupu

Licenčné zmluvy sú prepojené so subjektom a s objektmi (e-Born tituly) prostredníctvom metadát. Na základe tohto prepojenia má kurátor rýchly prehľad o tom, ktorému subjektu zmluva patrí a ktoré objekty (e-Born seriály) zahŕňa.

II. Administrácia Katalógu e-Born

Administrácia Katalógu e-Born zahŕňa práva a riadenie archivácie titulov prostredníctvom

- a) Katalógu titulov,
- b) Prehľadu archívnych záznamov,
- c) Prehľadu vkladov.

a) **Katalóg titulov** poskytuje prehľad o všetkých už archivovaných tituloch vo webdepozite UKB. Slúži na zakladanie samotných titulov; prostredníctvom neho sa realizujú vklady jednotlivých čísel. V rámci katalógu titulov sa evidujú všetky dôležité údaje o tituloch vo forme metadát.

b) **Prehľad archívnych záznamov** slúži na riadenie a správu vkladov manifestácií⁵ jednotlivých čísel titulov. Archívny záznam je vkladajúci balík, do ktorého sa vkladajú manifestácie. V prehľade archívnych záznamov sa zobrazujú všetky archívne záznamy so statusmi ako: čaká na kontrolu, uložené v depozite, prebieha archivácia a ďalšie, ktoré vytvoril kurátor alebo vydavateľ.

c) **Prehľad vkladov** slúži kurátorovi k sledovaniu statusu spracovania jednotlivých vkladov. Vklady je možné filtrovať (vyhľadávať) podľa subjektu, ISSN a podľa stavu spracovania.

Prehľad vkladov umožňuje sledovať, ktoré archívne záznamy, t. j. manifestácie jednotlivých čísel, boli v depozite úspešne archivované (ukončené), pri ktorých nastala chyba, pri ktorých bol vklad zrušený používateľom. Vklady so statusom „Nastala chyba“ kurátor analyzuje a zisťuje príčinu chybového stavu. Následne sa pracuje na odstránení problému. Kurátor môže, v prípade potreby, informovať o chybe vydavateľa.

Dokumenty sa ukladajú do archívu po potvrdení vkladu kurátorom a sú prístupné prostredníctvom verejného portálu www.webdepozit.sk.

---

⁵ manifestácia je súbor, ktorý reprezentuje konkrétne číslo časopisu

Detail žiadosti

Dátum vytvorenia: 3.11.2017 07:13 | Vytvoril: dpapp

Dátum poslednej zmeny: 21.11.2017 12:08 | Zmenil: ilackova

Typ Registrácia subjektu a návrh titulu na archiváciu

Stav Vybavená žiadosť

Subjekt HACCP Consulting, Ing. Peter Zajác, Nitrianske Hrnčiarovce

Používateľ peter.zajac

Poznámky - subjekt priradený (id:957960123, HACCP Consulting)
- používateľ priradený (peter.zajac)
- notifikácia o spracovaní bola odoslaná (odstavce: Subjekt zaevidovaný)
- vytvorený titul (id: 957960162, ISBN/ISSN 1337-0960)
- notifikácia o spracovaní bola odoslaná (odstavce: Požadované tituly zaevidované)
- VKLADY REALIZUJE VYDAVATEL

ADMINISTRÁCIA A EVIDENCIA

Prehľad vykonania úloh

Schémy validácie MARC metadát

Stav systému

Audit log

Subjekty

Zmluvy

Žiadosti

Reporty

Potvrdenie archivácie Sip balíkov

Údaje

Údaje vydavateľa

Názov subjektu: Ing. Peter Zajác, HACCP Consulting

Typ organizácie: Živnostník

Podriadená zložka:

Ulica: Slivková 12

Mesto: Nitrianske Hrnčiarovce

PSČ: 95101

Štát: Slovakia

IČO: 41062191

DIČ: 1071118180

Kontaktná osoba: Ing. Peter Zajác, PhD.

Email: zajac@potravinarstvo.com

Telefón: +421908164361

Tituly navrhované na archiváciu

ISBN: -

Názov diela: Potravinarstvo Slovak Journal of Food Sciences

Autor diela:

Rok vydania:

Spôsob použitia diela: CC

Webová adresa diela: www.potravinarstvo.com

Údaje na založenie používateľského účtu

Meno: Peter

Priezvisko: Zajác

E-mail: zajac@potravinarstvo.com

Nový subjekt

Priradiť subjekt k žiadosti

Vytvoríť používateľský účet

Nový titul

Správa pre používateľa

Obrázok 1 Interný portál DIP, detail žiadosti

Katalóg eBorn titulov

[Skryť filter](#)
[Rozšírený filter](#)

Titul monografie
  Titul seriálu
  Číslo seriálu

Názov obsahuje

[Aplikovať filter](#)   [Zrušiť filter](#)

Záznamy 1 až 10 z 65

<< < 1 2 3 4 5 6 7 > >>

Názov	ISBN/ISSN	Subjekt	Typ eBorn	Dátum vytvorenia	Počet arch. záznamov	Autorské práva / zmluva	
Acta historica neosoliensia.	2453-7845	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici - FF	Seriál	19.12.2016		DDP_ZMLUVA_2016_12	Vklad čísla Detail
Acta Logistica	1339-5629	4S go, s.r.o.	Seriál	11.4.2017		CC	Vklad čísla Detail
Acta Mechatronica	2453-7306	4S go, s.r.o.	Seriál	11.4.2017		CC	Vklad čísla Detail
Acta Simulatio	1339-9640	4S go, s.r.o.	Seriál	11.4.2017		CC	Vklad čísla Detail
Acta Technologia	2453-675X	4S go, s.r.o.	Seriál	11.4.2017		CC	Vklad čísla Detail

KATALÓG E-BORN

- Katalóg titulov
- Prehľad archívnych záznamov
- Prehľad vkladov
- Profily vkladateľov
- Konfigurácia faziet eBorn

Obrázok 2 Interný portál DIP, Katalóg e-Born titulov

Sprístupňovanie titulov časopisov v archíve

Sprístupňovanie jednotlivých čísel elektronických časopisov uložených v archíve sa realizuje prostredníctvom verejného portálu www.webdepozit.sk. Vyhľadávanie je fulltextové a k dispozícii sú viaceré možnosti:

1/ jednoduché vyhľadávanie - zadáva sa jedno alebo viaceré slová a ich výskyt sa vyhľadáva v indexe, ktorý obsahuje metadáta katalógového záznamu z formátu MARC 21 a heslá z archivovaných entít,

2/ rozšírené vyhľadávanie umožňuje používateľom vyhľadávať podľa jednoduchej syntaxe výrazu, podľa SOLR alebo MARC 21.

Okrem uvedených typov vyhľadávania má používateľ možnosť vyhľadať si tituly archivovaných elektronických časopisov v Národnej databáze ISSN <https://issn.issn.sk/>. V rámci spolupráce s NA ISSN dodáva oddelenie DDP linky archivovaných titulov pracovníkom NA ISSN, ktorí ich dopĺňujú do záznamov ISSN, čím sa významne obohacuje národná databáza ISSN, pretože u archivovaných titulov sú uvedené linky do archívu DIP (webdepozit) a pracovníci agentúry už nie sú odkázaní na prelinkovanie skončených titulov do svetového archívu www.webarchive.com. Prepojením archívu DIP (webdepozit) a Národnej databázy ISSN je teraz umožnený prístup nielen k aktuálnym vydaniam titulov, ale aj k jednotlivým číslam v archíve.

Záver

Pôvodných elektronických časopisov neustále pribúda, nahrádzajú alebo dopĺňajú klasické tlačené časopisy a vzhľadom na menej náročnú prípravu je táto forma publikovania u vydavateľov čoraz obľúbenejšia. Preto si tieto publikácie vyžadujú stále väčšiu pozornosť nás knižničných pracovníkov, ako aj odborníkov v legislatíve a minimálne rovnakú starostlivosť o ich ochranu a uchovávanie ako je to v prípade tlačených publikácií. Skúsenosti nadobudnuté z archivácie pôvodných elektronických časopisov bude možné využiť po doplnení Zákona o povinných výtlačkoch o povinnosť odovzdávať tieto typy publikácií. Prostredníctvom systému, ktorý sa vybudoval v UKB počas projektu a ďalej sa rozvíja vo fáze udržateľnosti, sú schopní odborní pracovníci- kurátori prijímať, spracovávať, uchovávať a sprístupňovať elektronické publikácie v takej podobe, aby boli tieto publikácie dostupné pre súčasných i budúcich používateľov.

Odkazy:

Zákon č. 212/1997 Z.z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 126/2015 Z.z. o knižniciach

Zákon č. 185/2015 Z.z. Autorský zákon